

Persbericht

9 november 2011

Eerste advies Codecommissie Verantwoordelijk Marktgedrag Schoonmaakbranche

‘Commissie benoemt verbeterpunten aanbesteding schoonmaak ministeries’

De dit jaar opgerichte Commissie Code Verantwoordelijk Marktgedrag heeft de aanbesteding van schoonmaakdiensten voor vijf ministeries onder de loep genomen. Rond deze aanbesteding is onrust ontstaan. De commissie heeft daarbij uit de aard van haar rol primair gekeken naar het proces van aanbesteding en de effecten op het contract zoals de eventuele gevolgen voor werkdruk en arbeidsomstandigheden van betrokken schoonmakers. Zowel de opdrachtgever (het rijk via FM Haaglanden), als de opdrachtnemer (schoonmaakbedrijf Basita) hebben de commissie om een oordeel verzocht. De commissie komt met verbeterpunten. Tegelijk constateert ze dat alle betrokken partijen de wil en de intentie hebben om de nieuwe gedragscode toe te passen, al vraagt dat voor alle partijen om enige gewenning.

De aanbesteding betreft een omvangrijke opdracht. Basita en het schoonmaakbedrijf CSU hebben de opdracht in de wacht gesleept en gaan aan de slag gaan voor de ministeries van Buitenlandse Zaken, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Infrastructuur en Milieu (ten tijde van de aanbesteding nog twee departementen). De schoonmakers die overgaan naar Basita vrezden echter een te hoge werkdruk. Vakbond FNV Bondgenoten ondersteunt deze vrees.

De commissie heeft in dit verband ook naar de gehanteerde aanbestedingscriteria gekeken. Veel elementen in het aanbestedingsdocument blijken zowel naar de letter als naar de geest in lijn met de code. Dat is ook bij de uitwerking merkbaar. Verbeterpunt is de communicatie tussen Basita en haar nieuwe werknemers. Betere communicatie had naar het oordeel van de commissie veel onrust over mogelijke toename van de werkdruk kunnen voorkomen. Basita heeft hiervoor inmiddels excuses aangeboden, maar dat neemt het zorgpunt zelf nog niet weg. De indruk bestaat dat signalen van betrokken medewerkers en vakbonden over werkdruk onvoldoende vooraf zijn meegenomen in het proces. De opdrachtgever kende ze niet, dat gemis is een probleem. De opdrachtgever moet zich in lijn met de Code dan ook voorafgaand bij de voorbereiding van de aanbesteding als ook bij de uitvoering van het contract vergewissen van het eventuele bestaan van dergelijke signalen. Dit is iets waar de opdrachtgever bij de aanbesteding dan rekening kan houden respectievelijk de opdrachtnemer en tevens werkgever van de schoonmakers, dan op aan kan en moet spreken.

De commissie ziet voorts tijdige communicatie met en naar medewerkers van doorslaggevend belang voor het goed verloop van een contractwisseling. Dat had ook in deze situatie een aantal problemen kunnen voorkomen. Op dit aspect zal de Code en/of het nalevingsinstrumentarium nog worden aangescherpt.

Contactpersoon:

Commissie
Kees Blokland,
Voorzitter Code Commissie

M: 06 537 38 242

RAS
Lilian Willekers,
secretaris Commissie
Code Verantwoordelijk Marktgedrag

marktgedragschoonmaak@ras.nl
T: 073 - 62 00 460

Hoewel de Code qua inzet is gerespecteerd, is er nu toch een conflict over de inhoud en het resultaat van het aanbestedingsproces ontstaan. Voor de oplossing verwijzen partijen naar elkaar. Zij gaan daarbij voorbij aan hun gezamenlijke verantwoordelijkheid, aldus de commissie. Samen moeten zij de oplossing vinden; dat is een fundamenteel uitgangspunt van de code.

De Commissie stelt voorts dat het aantal factoren waarop het contract is gebaseerd in wezen beperkt is. Het gaat om het werkplan (dat onder meer volume, en werkmethoden omvat), inzet van medewerkers (inclusief aandacht voor werkdruk en arbeidsomstandigheden) en prijs (in het bijzonder (loon-)kosten en marge). Een nadere analyse kan leiden tot een beter begrip van de situatie en de consequenties.

Een belangrijk positief punt vindt de commissie dat Basita nadrukkelijk niet de goedkoopste aanbieder was en dat uitsluitend de prijs dus niet de doorslag heeft gegeven. Op dat punt heeft de Rijksoverheid haar voorbeeldfunctie als het gaat om het toepassen van de Code duidelijk waargemaakt. Punt van aandacht is voorts wel dat reductie van schoonmaakuren bij Sociale Zaken en Werkgelegenheid (- 30%) zou zijn gerelateerd aan een gerealiseerde reductie van vierkante meters kantoorruimte. Dat zou dan op zichzelf niet mogen leiden tot toenemende werkdruk voor de schoonmakers.

De commissie adviseert dan ook om ter vermindering van niet door feiten gestaafde standpunten de werkdruk bij Sociale Zaken en Werkgelegenheid onafhankelijk en objectief te laten onderzoeken op basis van een door alle partijen erkende meetmethode. Ook kan de productiviteit (en de voorziene verhoging daarvan) worden vergeleken met gangbare normen in de markt. Desgewenst wil de commissie hierin een bemiddelende rol op zich nemen.

Tenslotte pleit de commissie voor respectvolle omgangsvormen tussen partijen, ook in conflictsituaties. De code gaat uit van goede trouw en overleg. Ondertekenaars van de code hebben wat dit betreft ook een voorbeeldfunctie. Daarbij hoort dat ze elkaar kritisch en zakelijk aanspreken op feitelijk gedrag maar niet nodeloos conflict opdrijvend.

www.codeverantwoordelijkmarktgedrag.nl.

Noot voor de redactie

Voor informatie kunt u contact opnemen met de heer Kees Blokland, voorzitter Code Commissie, telefoon 06 537 38 242.

Algemene vragen kunt u sturen naar: marktgedragschoonmaak@ras.nl.

Contactpersoon:

Commissie
Kees Blokland,
Voorzitter Code Commissie

M: 06 537 38 242

RAS
Lilian Willekers,
secretaris Commissie
Code Verantwoordelijk Marktgedrag

marktgedragschoonmaak@ras.nl
T: 073 - 62 00 460